

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petir-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi s se vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 20. julija.

„Uboga Avstrija!“ vzkliknil je patetično znani poslanec Carneri, končavši v državnem zboru jednega svojih vsako leto ponavljajočih se govorov, „Uboga Avstrija!“ zaklicali smo tudi mi prečitavši obširno izvestje o velikonemški turnarski slavnosti v Gradci, kamor se je nad 800 saksonskih turnarjev pripeljalo, bratit se z elementi, ki hrepeneče zró preko črno-žoltih mejnih kolov, in gladit tir nemškemu mostu do Adrije.

Da, uboga si Avstrija, ako se v tvojem osredji dogajajo slovesnosti, kakeršna je bila preteklo nedeljo v nemškem Gradci, ako je vsakemu svobodno, izražati centrifugalna svoja čustva, ako ni nikogar, ki bi vsem tem govornikom ustavil predrzno, za obstoj in celokupnost Avstrije opasno besedo! Drugod, vsaj po slovanskih pokrajinal, so pri takih prilikah prisotni politični komisarji, ki strogo prežé na vsako, le količkaj prostejšo besedo, v Gradci pa tega ni bilo treba, nemški turnarji imajo v tem svojo predpravico, svoj „bonum melius“. Govoril je vsakdo, kar in kolikor se mu je ljubilo in čim drznejši je bil govor, tem večje je bilo ploskanje in odobravanje.

Slavnost imenovala se je „Südösterreichisches Gauturnfest“, a telovadba bila je le postranska stvar, glavna stvar velikonemška ideja, katero so vsi govorniki „sans gêne“ poudarjali. Govorilo se je o nemški straži ob Muri in Dravi, prorokovalo se je z ozirom na mogočni preobrat 1870 leta, da bode tudi za avstrijske Nemce prišli pravi možje, in pravi čas. Hujskalo se je proti Slovanom, v prvi vrsti proti Čehom, potem pa smo prišli Slovenci na vrsto.

Poslanec dr. Derschatta je kot kažipot saksanske turnarje opozarjal na razne kraje, mimo katerih so se vozili. Na Prago, kjer se šopiri češka oholost, na Chuchle, kjer je nemška kri prvokrat tlak rosila, na Kraljevi dvor, bojišče nemških turnarjev in češke druhal, na Dunaj, v čegar desetem okraji stoji češka šola, znamenje češke ošabnosti in nemške slabosti. Potem pa se je spominjal Slovencev, ki smo „die kleinsten der Kleinen“ pričeli boj z Nemci in pri odkritji Zelenčeve ploče Nemcem krvavo pretili.

Derschatta, kakor tudi drugi govorniki, izzivali so najskrajneje strasti, priporočali boj proti

vsem nemškimi narodom, pravo pravcato križarsko vojsko proti Čehom in proti nam Slovincem, češ: „Der Deutsche ist mit andern Drängern fertig geworden, als mit diesen“ (Čehi in Slovenci.) Svojim očem skoro nismo verjeli, ko smo vse to čitali v dobi vlade Taaffejeve, ki si je zapisala pomirjenje narodov na svojo zastavo.

Pri slavnosti v Gradci bili so zastopani tudi turnarji Ljubljanski in s temi se nam je sedaj pečati. Zaman smo iskali njih imen mej odlikovanimi telovadci, stoprav pri komersu razkrili so svoja srca in priznavati moramo, da dovolj jasno. Govornik bil je neizogibni **c. kr. profesor dr. Binder**, našim čitateljem že znana osoba. Dejal je mej drugim: Mi se bodemo na postojanki, kjer stojimo, znali vzdržati. Mi Nemci južno od Drave protestujemo, da se te dežele imenujejo slovanske dežele. Izdajica bi bil, kdor bi se tisočletni pravici do teh dežel odrekel. Nemci v Ljubljani bodo vztrajali kljubu vsemu nasprotstvu, katero je v svojih sredstvih brezvestno. Obljubili smo si, da bodemo zvesto do smrti poganjali se za nemštvo. Potem pa je **c. kr. profesor dr. Binder** izražal veselje, s katerim so avstrijski Nemci pozdravljali ustanovitev nemške države in sklenil z željo: „der grosse Baumeister des Deutschen Reiches möge ungestört sein Werk fortsetzen!“

Marsikaj smo že doživeli „im Reiche der Unwar- cheinlichkeiten“, a da c. kr. profesor izraža željo, da bi veliki graditelj nemške države svoje delo nadaljeval, to je, da bi nemške kronovine Avstrije priklopil Nemčiji in s tem uničil Avstrijo, to presega že najskrajnejo smelost. Ne umejemo, zakaj se baš prof. Binderju vse dopušta. Da je kak slovenski profesor le desetino tega zakrivil, kar ima prof. Binder na svojem rovaši, davno bi že premišljal nasledke svojega dejanja v Šleziji kje, ali pa v Bukovini. Njemu pa je vse svobodno. Danes sme propovedovati, da bi iz slovanskih trobojnic biče pletel in z njimi Slovence naganjal, jutri sme brez kazni predsedovati ponočnjakom, ki ob kuropenji zažigajo v javnem lokalu slovanske liste, v Gradci pa mu je brez ugovora dovoljeno, izražati gori navedeno veleizdajsko željo.

Kadar človek motri take dnevne dogodbe in vidi, kako se pripravlja razkrojitev države, ne da bi kdo vrgel svoj „veto“ vmes, kadar premišlja, kolik hrup in vriš je bil, ko je par naših ljudij šlo na znanstveno razstavo v Moskvo, a tukaj se skoro oficijalno pozdravlja 800 saksonskih turnarjev in dopuščajo še toli smeli govori, če premišlja, kako se z drobnimi dom preiskujejo pohlevni govori v ozkih prostorih slovanskih društev, javnim govorom v Gradci pa daje neomenjena prostost itd., tedaj usili se mu preverjenje, da luč in senca pri nas nesta jednakomerno razdeljena, človeka polasti se neko bridko čustvo in z dna srca vzdihne „Uboga Avstrija!“

Protislovja.

I.

Politika je vedno bolj ali manj prekrivala svoje prave namene; nikdar pa ni narodov toliko slepila, kakor dandanes, in sicer v največi meri tam, kjer ji pomagajo ali jo celó narekujejo židje. V Avstriji je liberalna politika popolnoma v židovskih rokah. Zato opazujemo tukaj, kakó se vrsti laž za lažjo kako se oporeka danes to, kar se je opisavalo včeraj kot steber resnice. Prislovica sicer pravi, da laž ima kratke noge; ali v Avstriji jo znajo židje zapletati takó, da ima jako dolge noge. Laž hodi okolu, kljubu temu, da jo razkrivajo poštenejše novine; ali narodi je ne zasledé, ravno ker je premalo poštenih glasov, in ker so spravili židovski časniki blizu vso inteligencijo pod svojo oblast.

Razkrivati laži, pomeni več, kot zasledovati protislovja; mi rabimo tukaj milejši izraz, ker si tu pa tam oporekajo tudi vestniši časniki, bodisi iz kratkovidnosti, bodisi iz nejasnosti. Oglejmo si nekoliko najnovejših takih protislovij, ki zadevajo bolj ali manj tudi slovanske interese.

Znano je, da je ravno sedaj na Angleškem borba zato, ali pride stoletja tlačena in izsesavana Irska do primerne samostojnosti. Liberalni načelnik Gladstone je vse storil, da bi Anglija popravila, kar je zagrešila proti Ircem v prejšnjih vekih. Sodili bi bili, da bodo v Avstriji liberalni časniki na vso moč podpirali Gladstonovo politiko. Ali zgodilo se je ravno nasprotno „Neue freie Presse“ je imela vsak teden po več člankov, s katerimi je delala, kolikor je v njeni moči, kot prvo liberalno glasilo

LISTEK.

Tri slike.

(Ruski spisal I. S. Turgenjev, prevel Os amèlec.)

(Dalje.)

Rogačeva jela sta redkeje zahajati v Lučinovko. Sicer pa ni Vasilij strašil samo njiju; v svojih bratih, v njunih ženah in tudi v sami Ani Pavlovni zbudil je skrbno, nevoljno neukretnost . . . jeli so se ga istinito izogibati; Vasilij je zapazil to, a na videz ni nameraval premeniti svojega občevanja z njimi — ko se je najedenkrat, v začetku pomladi pokazal zopet onega ljubeznivega, milega človeka, kakeršnega so prej poznali v njem.

Prvi izraz te nepričakovane premene bil je nenaden prihod Vasilija k Rogičevim. Afanasiju Lukiču bilo je posebno tesno pri srci, ko je zagledal kolese lučinova, a njegov strah izginil je jako kmalu. Nikdar ni bil Vasilij ljubeznivejši in veselejši. Prijel je mladega Rogičeva pod pazduho, šel z njim gledat priprave, govoril je s tesarji, dajal

jim svete, zasekaval sam zareze s sekiro, velel, da so mu pokazali žrebce Afanasija Lukiča, vodil jih je sam za vrh — in v obče pripravil je s svojo dobrosrčno ljubeznjivostjo uboga kmeta do tega, da sta ga oba večkrat objela. Tudi doma je Vasilij v nekolikih dneh kakor poprej zmešal vsem pamet: uvel je razne smešne igre; dobil je godce; povabil sosedo in sosedke; pripovedoval je starkam na smešen način mestne spletke; po malem postopal je za mladenkami; izmišljal si je nenavadna razveseljevanja, umetalni ogenj itd., s kratka oživil je vse. Odožni, mračni dom Lučinovih spremenil se je najedenkrat v nekako šumno, blesteče, čarobno bivališče, o kojem je jela govoriti vsa okolica. — Tej nenadni premeni čudili so se mnogi, veselili se je vsi; čule so se razne govornice; zvedeni ljudje dejali so, da je Vasilija Ivanoviča doslej mučila kaka skrivna skrb, da se mu je predstavila možnost povrniti se v stolico . . . a do istinitega uzroka prerodenja Vasilija Ivanoviča ni prodril nihče.

Olga Ivanovna, gospoda, bila je jako lepa. — Sicer je njena krasota bolj obstajala v nenavadni nežnosti in svežosti telesa, v pokojni milini kretanja,

— kakor v strogi pravilnosti posameznih potez. Priroda obdarila jo je z neko samostojnostjo; njena vzgoja, — rasla je kot sirota — razvila je v njej previdnost in trdnost. Olga ni pripadala številu tihih in zaspanih gospodičen; a jedno čustvo le dozorelo je v njej popolnem: sovraštvo do dobrotnika. Sicer mogle so tudi druge bolj ženske strasti vsplamteti v duši Olge Pavlovne z nenavadno, bolestno silo . . . a v njej ni bilo one ponosne hladnokrvnosti, one stisljive dušne kreposti, niti one samoljubne osredotočnosti, brez kojih vsaka strast jako hitro izgine. — Prvi pojavi takih polutvorenih, polutpečih duš so včasih jako strmoglavi: a one slepé same sebe jako kmalu, posebno kadar pride do nepristranskega primerjanja priznanih pravil; bojé se nastopkov . . . Mej tem pa vam, gospoda, odkrito priznavam: na mene napravljajo ženske take vrste močnejši utis . . . (Pri teh besedah izpraznil je pripovedovalec kupico vode. — Neumnosti! neumnosti! mislil sem si jaz, gledajoč njegovo okroglo brado: — na tebe, ljubi prijatelj, ne napravlja nič na sveti „močnejšega utisa“ . . .)

Peter Tedorovič je nadaljeval! — Gospoda,

